

Rosa-Maria des Falgas v zrcalu

Podoba predsednice Katalonskega društva za izobraževanje odraslih ACEFIR

V komaj začetem projektu PEFETE-Grundtvig 4 si predstavniki 14 dežel prizadevamo za razvoj *Vse evropske mreže izobraževanja starejših*. Želimo si, smo zapisali v predlog projekta, prenesti znanje, metode in razširiti primere dobre prakse na tem področju. Še več, želimo izdati besedila, ki bi bila podlaga izobraževanju starejših in izobraževalnim politikam širom Evrope. Razumljivi cilji! Izobraževanje *vseh* odraslih je namreč postalo pomembna strokovna in politična tema za razvoj Evrope. Vsa področja sicer niso enako »žgoča«. Največjo pozornost danes žanjejo *poklicno izobraževanje odraslih, izobraževanje za lokalni razvoj, elektronsko učenje in seveda, iz znanih razlogov, izobraževanje starejših*.

Pravica odraslih do izobraževanja

Rosa Maria des Falgas v projektu zastopa Španijo, ali bolje Katalonijo... Prebivalci Barcelone in Katalonci nasploh še zmeraj poudarjajo, kako drugačni so od drugih ljudstev na iberškem polotoku. Volja do drugačnosti je njihova pregovorna lastnost. Jezik, ki ga govorijo, resda priča o drugačnosti, saj v mnogočem spominja na oksitanščino. Nič nenavadnega, saj so predniki mnogih današnjih prebivalcev prišli v 16. stoletju v Katalonijo prav z juga Francije.

Rosa-Maria des Falgas, žena črnih las in oči ter prijetnega, zvenečega smeha, je danes predsednica ACEFIR-ja, *Katalonskega društva za izobraževanje in usposabljanje odraslih in raziskovanje na tem področju*. Posebnost tega društva je, da ni povsem stanovsko, da se v njem združujejo različni strokovnjaki in znanstveniki: andragogi, zdravniki, ekonomisti, poslovni ljudje...vsi, ki jim izobraževanje mladih, odraslih in starejših odraslih pomeni veliko.

Rosa-Maria des Falgas je po temeljni izobrazbi razredna učiteljica, a z otroki se ni nikoli ukvarjala, pač pa dolgo in veliko z odraslimi! Za seboj ima tudi leta navdušenega dela v političnih strankah in sindikatih, še v času Francove vlade. Po padcu te vlade, je politični boj spremenila v boj za pravice odraslih do izobraževanja. Vseh odraslih, tudi starejših! Tudi funkcionalno nepismenih priseljencev iz Andaluzije. Dolga leta je delala tudi v EAEA, *Evropskem združenju za izobraževanje odraslih*, na njihovem sedežu v Barceloni. Skupaj z njimi se je kasneje preselila v Bruselj. To je bila srečna okoliščina za današnje mednarodne dejavnosti društva ACEFIR.

ACEFIR so ustanovili sprva kot društvo za podporo južno-evropskim in latinsko ameriškim državam in njihovemu socialnemu razvoju. Današnje poslanstvo je društvo dobilo kasneje. Tako je *Rosa-Maria des Falgas* nedavno izdala svoj novi priročnik, temeljni program za opismenjevanje priseljencev. Teh je v Kataloniji veliko, prihajajo pa pogosto iz industrijskih držav zahodne Evrope. Nekoč je namreč veljalo, da je življenje v tej pokrajini lahkotnejše, cenejše, da je zrak boljši. In tako so se Nizozemci, Nemci, Angleži in drugi naselili v teh krajih. Katalonci živijo življenje značilno za sredozemske kraje. Ob večerih, ko je delovni dan zaključen, ali ob nedeljah, se zberejo skupine prijateljev. Vsi so rasli skupaj, poznajo se. Družabno življenje poteka v skupinah in priseljencem, še posebno špansko govorečim, je težko pronikniti v takšne skupine. Izobraževanje priseljencev je tako namenjeno spoznavanju jezika, pa tudi kulture tj. norm, običajev, navad, stališč, pa tudi civilizacije tukajšnjih prebivalcev. *Rosa-Maria des Falgas* se je morala odločiti v katerem jeziku bodo kulturno opismenjevali priseljence, španskem ali katalonskem. Obveljala je katalonščina, zaradi njihovih otrok, ki obiskujejo šolo v tem jeziku. Zanimivo je, da so funkcionalno nepismeni starši voljni preseči stanje nepismenosti sprva prav zaradi otrok in v povezavi s tem, kar ti potrebujejo. Tako je bilo tudi tu.

ACEFIR je v duhu novih povezav med različnimi ustanovami in nevladnimi organizacijami pogodbeno in strokovno povezan z novo gironsko univerzo. Univerza v Barceloni, ki je ugledala luč že leta 1533, se je namreč s priključitvijo k Evropski uniji razširila po vsej avtonomni pokrajini. Da bi bila bliže ljudem, da bi jih znanje doseglo.

To pa je tudi naloga ACEFIR-ja. Doseči ljudi, jih povezati v lokalne projekte. Doseči prav vse rodove, da bi bilo izobraževanje resnično vseživljenjsko in ne zgolj na papirju. Dosti se Rosa-Maria in sodruštveniki posvečajo delu z javnimi občili. Da bi ti postali bolj občutljivi za izobraževanje odraslih in vprašanja ljudi in delodajalcev. Pomemben del dejavnosti društva je spodbujanje sodelovanja med različni kulturami. Nadalje, Društvo izdaja priročnike, didaktična gradiva. Pa tudi svetovalno vlogo ima. Svetuje knjižnicam lokalnim izobraževalnim centrom. Svetuje *Mreži mest v pokrajini Girona*. Že dlje časa v ACEFIR-ju usklajujejo tudi dejavnosti pod skupnim imenom *Starejši odrasli, dejavni ljudje*.

Priključitev k Evropski uniji še zmeraj zahteva veliko novega znanja. Tako društvo organizira predavanja in pogovorne skupine na »evropske teme«. *Rosa-Maria* pravi, da ob vsem tem teče še popis evropskih izobraževalnih organizacij oziroma društev, ki se ukvarjajo z neformalnim izobraževanjem in sicer v povezavi z združenjem SOCIUS iz Bruslja. ACEFIR sodeluje še v UNESCO-vem *Svetovalnem odboru za pismenost*.

Hvala, da nočete voliti- izviren način političnega opismenjevanja

Vseh teh dejavnosti, razumljivo, ne bi mogli voditi brez izdatne podpore mesta Girona, pokrajine Katalonije in *Evropske komisije*. Pravijo, da je zelo pomembno za razvoj izobraževanja odraslih, da so na oblasti levo usmerjene stranke. Te se

izobraževanja odraslih ne bojijo in verjamejo, da je potrebno, da se ljudje svobodno razvijajo. »Da je svobodo treba zvezati z ljudskim razumom« bi dejal Condorcet. Zato je zdaj Girona posuta z letaki » Hvala, da nočete voliti!« Pod ta slogan pa so še pripisali: » Če ne boste šli na volišče, bo nekdo tega zelo vesel«. Izviren, nenavaden način političnega opismenjevanja ljudi, ki so nekoč živeli pod trdo roko generala Franca.

Doc. dr. Dušana Findeisen